

ELŐFIZETÉS ÁRA:
 Egész évre 6 ft.
 Félévre 3 ft.
 Negyedévre 1 ft 50 kr

Bérmontol levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

Kéziratok nem adhatnak vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

A nyilatkozat minden garmond sor díja 20 kr.

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLEN VÁRMEGYÉNEK HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

HIRDETÉS DÍJA
 hivatalos hirdetéseknek:
 Minden sor után 1 kr.
 Azonfelül bélyeg 30 kr.

Petitnél nagyobb, avagy díszbetűvel vagy kőszettel ellátott hirdetésekért törmérték szerint minden negyedik centim. után 3 kr. számítatik.

Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.

Hirdetések és pénzküldemények a kiadóhivatalhoz intézendők.

A kis ember védelme.

— Négy cikkely —

IV.

A vagyon, különösen a tőkepénz olyan, mint a hógörgeteg. Ellenállhatatlan erővel nő, gyarapszik. A tőke könyörtelenül halad e gyarapodó útjában s amit magával ragad, az a legnemesebb nedv a világon: a szegény ember, a kis ember vére, verejtéke. A tőke elemi erejével szemben az egyes ember tehetetlen. Ezzel az elemi erővel csak egy másik elemi erő birkózhatik meg: a kis emberek nagy tömegeinek összevetett válla. Ez a nagy erő a szövetkezés által jut kifejezésre. A szövetkezés a jövő nagy társadalmi intézménye s mint ilyen, az első helyet foglalja el mindama tényezők között, amelyek a jelen társadalmi rend biztosítására vannak hivatva.

A szövetkezés, hiába tagadnók, küzdelem a szertelenkedő tőke ellen s mint ilyenek helye van minden talpalattnyi téren, hol a tőke lábát megvetette s az ok- és észszerű gyarapodás határait túllépi. Helye van a szövetkezésnek az ország minden községében, hogy egyszerre vegye fel a küzdelmet az egész vonalon a tőke szertelenkedései ellen. A közel jövőben a tőke érezni fogja a szövetkezetek hatását és képviselői hallatni is fogják jajsavukat; de e jajszó nem fog megtéveszteni senkit, mindenki tisztában lesz vele, hogy még nincs itt a világ vége. Csupán annyi történik, hogy a nagy tőkék, melyek a modern vívmányok biztosítására s a haladás ügyének előbbvitelére annyira szükségesek, a verseny következtében kellő korlátok közé szorítás által biztosítva lesznek, el nem seprí azokat az a nehéz idő, melynek moráját már is

hallja minden ép fülű ember; de amelyet éppen a tömegék jobblétének előmozdítására hivatott intézmények tartanak tőlünk távol.

Ha azt akarjuk, hogy a szövetkezeti intézmény áldásos hatását a kis emberek tömegei, a társadalom minden rétegei megérezzék, a szövetkezetet mindazon községekben meg kell alakítanunk, melyekben a létezés feltételei megvannak. Ahol egy-két buzgó, önzetlen intelligens férfiú, legalább 10 írni és olvasni tudó ember van, ott a szövetkezetet meg lehet s meg kell alakítani. És pedig lehetőleg községenként.

Az önálló alakulásnak meg van az a nagy előnye, hogy az emberek úgy erkölcsösi, mint anyagi tekintetben tökéletesen ismerik egymást; nyugodt lélekkel állhatnak jót egymásért s akként használhatják ki a hitelt, hogy az mindenkinek a boldogulását mozdítsa elő és sem a szövetkezetnek, sem magának az intézménynek nem lesz romlására.

Több községnek egy szövetkezetben való egyesülése csak abban az esetben lehet rendén, ha a községek egymáshoz oly közel esnek, hogy lakosaik szomszédokul tekinthetik egymást, s ha a tagsági köteleességek teljesítése idővesztéssel nem jár. A községi hitelszövetkezet szervezésénél nem az a cél, hogy mennél több tagja legyen a szövetkezetnek. A minél magasabb osztálékra dolgozó pénzügyintézeteknél lényeges dolog, hogy mennél hatalmasabb üzleti tőke gyűljön egybe; a szövetkezetnél, mely csak saját tagjait látja el könnyen hozzáférhető s aránylag olcsó hitellel, a sok tag éppenséggel nem lényeges feltétel. Egy kisded szövetkezet, melynek csupán 10 tagja van, éppen úgy betöltheti hivatását, mint az 1000 taggal bíró; a kis szövetkezetnek

kicsi az igénye, kevés, vagy éppen semmi a kezelési költsége.

Városhelyen, hol a pénzforgalom nagy, hol számosan vannak azok a szövetkezet utján takarékoskodók, akik hitelt nem igényelnek, a részvényekből jelentékeny tőke halmozódik fel, mely idővel a központi hitelintézet támogatását feleslegessé teszi, miáltal a hitel tetemesen megolcsul. Kis helyeken azonban, ahol kevés kilátás van rá, hogy a szövetkezet jó ideig saját pénzéből elégítse ki a hiteligényeket, egyre megy, akár több, akár kevesebb tagból alakul a szövetkezet. A fődolog, hogy együtt legyenek a vezetésre hivatott elemek, mely esetben a vármegye legkisebb községe is elég nagy arra, hogy benne egy életrevaló hitelszövetkezet alakuljon.

A vezetésre hivatottaknak azokat a férfiakat tartjuk, akik melegen éreznek a nép iránt s ennek jobbléte érdekében munkára, áldozatkész tevékenységre készek; akikben elég erkölcsi erő van arra, hogy pártatlanul vezessék a szövetkezet ügyeit s ne engedjék, hogy egy párt kerítse hatalmába és zsákmányolja ki a közintézetet.

Az ilyen önzetlen lelkületű férfiakra vár a szövetkezet megalakításának, vezetésének nem könnyű munkája.

Tekintve az intézmény áldásos voltát, könnyen kellene menni az alakítás munkájának; de tényleg mégis nehezen megy. A nép bizalmatlan az újítások iránt még akkor is, ha általa észlelt és becsült férfiak állanak a dolog élén és a bizalmatlanság eloszlátása munkát ad, mert a központi hitelintézet által kiadott alapszabálytervezetben olyan pontok foglaltatnak, amelyek bővebb magyarázat nélkül aggodalomra adnak okot. Ilyen az a követelmény, hogy a szövetkezeti tag felelőssége a jegyzett üzletrészen

kiszorítására, Zrinyi, hanem a két testvérhaza egyesítésére is.

Erről tanuskodnak törekvései és kéziratan maradt műve a „Mars Hungaricus”, melyet *Bubics* Zsigmond dr., fenköltlelkű püspökünk, multunk buvárlója, az Eszterházyak kismartonai levelestárában felfedezvén, azt alapul vette, hogy a m. tud. akadémiában nyert székét elfoglalja egy mély történelmi szellemre valló becses értekezéssel arról a korról, mely, az illusztris szerzővel szólva: „hazánk történetének legsiralmasabbja, de sok tekintetben a magyarság derékségét bizonyítja.”

Az említett kézirat kétszáz esztendeig hevert, jóformán szemügyre sem méltatva; a jó szerencse *Bubics* kezébe játszott s tudós ismeretűjének figyelmét még inkább magára vonta, hogy tizenegy tollrajz van hozzá csatolva, közülök kilenc Eszterházy sajátkezű rajza. *Bubics* Zsigmond ugyanis a magyarországi városok és várak metszeteinek, de egyáltalában hazai ilyenemű művésztünknek elsőrangú s majdnem egyetlen tudós buvárlója, kinek ily irányú művei becsült alig vagyunk képesek méltatni.

A „Mars Hungaricus”-t Eszterházy Pál irta a vasvári béke után s benne a törökkel való hadakozásokat, mint résztvevő szemtanu, írja le 1665. tavaszáig.

Ciméről nagyon helyesen itéli a tudós felolgozó, hogy azzal mestere és bajtársa, *Zrinyi* emlékének akart áldozni írója.

Említettem, hogy e művéből az élesszemű politikus szól hozzánk, amit bizonyít — a bevezetésben — a kortárs szigorú ítéllete II. Rákóczi György a nagyravagyó s tragikus véget ért

TÁRCA.

Eszterházy Pál „Mars Hungaricus“-a.*

Irta: *Bubics* Zsigmond kassai püspök, a m. t. akadémia levelező tagja.

A mohácsi vérszel a magyar nemzet fényes korszaka lezárult. A középeurópai nagyhatalomból ekkor az ország éjszaknyugati része a Habsburgház provinciájává, a Duna-Tisza-köze török vilajetté lön: Erdély birta csupán állami függetlenségét némiképp megőrizni.

Az ország teste fel volt darabolva. De lakói — ur és pórnép — együttérzésüket, hazaszeretüket e válságos időkben meghatóan tanúsították. A röghöz kötött földnépe kénytelen behódolt s fizette az adót a töröknek, de a magyarnak is; a szent korona tagjai, a nemesség mindennap kész volt száz halált halni; a három részre osztott föld vezérei pedig, bár különböző utakon, más eszközökkel, de egy célra törtek; e cél fajuk, hazájuk fenntartása volt.

Áldjuk a magyarok Istenét, hogy minden kornak megadta a maga emberét. De talán soha oly bő kézzel, mint a 17. században. Csupán legragyogóbb ékességeit sorolom fel e kornak: Bethlent és Pázmánt, Zrinyit a költőt, Széchenyi Pált, I. Rákóczi Györgyöt, Pálffy a nádort, Thököly Imrét és a két Eszterházyt, Miklóst és Pált.

A török iga égette a nemzet nyakát. Mig

* Az Abauj-Kassai Közlöny f. évi apr. 25-iki számából. Szek.

a 16. században inkább nap-nap mellett megújuló vízei mérközésnek tekintette a magyar a törökkel való harcot, addig a 17. században — felocsudván s tudatára ébredvén veszendő állapotának — teljes erejét készült megfeszíteni, hogy a pogány rablancát lerázza magáról,

Ezt hirdette Zrinyi is irataiban; ez lett a politikai vezérő eszméje, mely azonban a két országfél: Magyar és Erdély egyesítését még nem követelte. Ismeretes, hogy az erdélyi fejedelemség különállásának maga a katolikus Pázmán is buzgó védője volt, mert különben „gallérunk alá köpik a német”. Ez hozta őt összeütközésbe Eszterházy Miklóssal, a nádorral is, ki az ország egyesítésén igyekezett a Habsburg ház címere alatt.

Ennek az Eszterházyinak volt fia Pál, akit 1663-ban ott találunk a csatamezőn — részben önmagán megbizva a hadvezetéssel — küzdeni a török ellen. Az 1663—64. évek összes hadakozásaiban ott van Zrinyi a költő oldalán, kihez mélyen tisztelő barátság fűzte.

Később is ott látjuk a harcmezőn, 1672-ben Györkénél érzékenyen megverte a felkelőket, de ugyanakkor ő is súlyos sebet kapott.

Az ember a kor mozgató eszméinek uralma alatt áll s aki, felismervén a fő indító okokat, a kortársaira gyakorolt hatást a közjó elérésére tudja irányítani, az a nagy ember, kit népe maga felé emelvén, vezérül fogad el.

Az éleslátású államférfiut, Eszterházy Pált, 1680-ban az ország nádorává választják. Eszterházy hű alattvalója a Habsburgoknak és nemzetét, fáját hön szerető magyar; nyiltan szemére hányta az udvar hibáit, de pártütésre képtelen. Éles szemmel eljöttnek látja az időt nem csak a török

felül, annak még egyszereség, vagy kétszeres, háromszoroság terjedjen és az, hogy a tiszta jövedelem 10%-a a központba szolgáltatandó be.

A központ segélyezésének e súlyos feltételei tulajdonképen a szövetséget érdeklében fekvők; mert a nagyobb felelősség növeli a szövetséget hitelt, emeli a forgalmat. A tiszta jövedelemnek befizetett 10%-a nem a központi hitelintézeté, hanem az összes hazai szövetségek kölcsönös biztosítási alapja, melynek az a hivatása, hogy a kedvezőtlen viszonyok közé kerülő szövetséget a bukástól megmentsse. Ezen a 10%-on nyugszik a szövetségek biztossága.

De nem részletezem a dolgot. Letszem a tollat, melyet a kis ember szeretete adott kezembe.

Záradékol legyen szabad kérnem a nép önzetlen barátait, vegyék kezükbe az ügyet s tegyék meg a tőlük telhetőt az önálló tüzhelyek megmentésére. A jók elismerése s a nép hálája lesz fáradozásainak méltó jutalma.

A pap, a jegyző és a tanító nemesebb munkát alig végez, mintha a szövetség ügyének válik apostolává.

Ember János.

Vármegyei ügyek.

A t. vármegye közigazgatási bizottsága f. hó 10-én tartott üléséből, mely szokatlanul hosszúra nyult, rövidesen a következőkben adunk tudósítást:

Az elnöki széklet d. e. 9-kor főispánunk öméltsága foglalta el, — a rendszerinti főjegyzőt Horváth József tb. főjegyző helyettesítette. Mindenek előtt az alispánnak ápril havi jelentését olvasták fel, mely, többek között, kiemeli, hogy az újoncállításnak az az új módja, melyet jelentésvonok javaslatára a mi vármegyénk területén alkalmazott próbaképpen a szakminiszter, teljesen bevált. — Amerikába utlevél nélkül kivándoroltak ez évi ápril hó folyamán 256-an, visszajöttek 84-en — Zsidó zugiskolákat újabban nem találtak.

A felolvasott miniszteri rendeletek közül örömmel fogadták a kereskedelemügyi miniszternek az 1895—96. évi közüti költségvetés jóváhagyására vonatkozó rendeletét, mely szerint a folyó számadási évre 20000 ftnyi államsegély nyújtását helyezte kilatásba a szakminiszter, miért is hozzá köszönő felirat intéztetett. Hasonlóképp *Thuránszky* László II. aljegyzőnek, ki annak idejében az említett költségvetésre vonatkozó jegyzőkönyvi teendőköt kiváló szakértelemmel végezte, öméltsága a főispán indítványára, most elismerést szavaztak. — Lehangoztással vették tudomásul a pénzügyi kir. miniszter leiratát, melyben az 1883. évi XLIV. t.-c. 50 §-ára történő hivatkozással kimondotta,

fejedelem felett. »Ha ő — írja Eszterházy — élni tud vala szerencsével, sokaknak rémületére, hazájának dicsőségére lesz vala; de hibáztatandó, hogy inkább hevíté őt a magán, mint a közjő szeretete.«

Barcsay örült vágyakozását is méltán ostorozza.

Ezután tulajdonképeni tárgyára tér át. Köprili Achmed 1663-ban 100,000 emberrel indul ki Nándorfejevárról Magyarországra, hogy azt egészen meghódítsa. Az ország tetlenül látszott várni a halálos csapást. Végre a Dunántul főurai közül néhányan, senkitől nem szólítatva, néhány ezer embert összeszedvén, kiállanak a küzdőterre. Köztük van Eszterházy is. Marczaltónél táborútnek. A török pedig Buda alól megindult Érsekújvár ostromára. Közben egy sereg Új-Zrinyi-várra csap, de csufos kudarcot vall.

Érsekújvár hosszas ostroma után 1663. szept. 26-án török kézre kerül. A tél beállván, a nagyvezér Belgrádba ment téli szállásra.

Zrinyi nem maradt tetlenül. 1664. januárjában elfoglalta Berzenczét, Babocsát; Pécs városát feldúlja s várát körülzárolja; az észeki várocsot meglepven, felégeté az ott lévő hidat, melyen egy századon keresztül a törökök százezrei jöttek át Magyarország pusztítására: végül Baranya és Segesd török végvárait is kezébe esnek.

Zrinyi a téli hadjárataért egész Európa, a pápa, Lipót, XIV. Lajos és a spanyol király elismeréssel halmozta el.

Zrinyi most Kanizsa ostromára készül s már-már el is foglalja, ha a német katonaság a török sereg közeledténél hírére, — szokás szerint — szaladóra nem veszi a dolgot.

A nagyvezér dühét Zrinyin akarja kitölteni s ezért Új-Zrinyi-várt ostromolni kezdi. Zrinyi kérve

hogy a sztrópkai járásban, még a mult év folyamán pusztított felhőszakadás okozta károsodások miatt adóelengedésben nem részesítheti az érdekelte gazdaközönséget. — A belügyi kir. miniszterhez, öméltsága a főispán indítványára, feliratot intéztek, hogy a kolera behurcolása ellen folytatott védekezés alkalmából a t. vármegye betegápolási alapszabályzatát a főispán előlegetett cc. 4000 ftnak mielőbb leendő visszatérítése iránt intézkedni kegyeskedjék. — A belügyi miniszternek azt a leiratát, mely szerint a n.-mihályi közpórház részére az 1895. évi napi ápolás díját személyenkint 72 krban állapította meg, — tudomásul vették.

A vármegyei pótdadónak a községi adóval együttesen történendő kivétele és beszéde iránt előterjesztett küldöttségi jelentést, illetve javaslatot, hogy aziránt az 1883. XV. t.-c. 10. §-ának rendelkezésével egybehangzó szabályrendelet alkotassék, magáévá tevén a közigazgatási bizottság; ily értelemben a törvényhatósági közgyűléshez előterjesztést tett.

A gőzzel fertőtlenítő gépek, ott ahol vannak, a ragadós betegségek lokalizálásánál és elfojtásánál kétségtelenül jó szolgálatot tettek; mégis mielőtt a községeket olyan gépek beszerzésére köteleznék, felhívták a tiszti főorvost, hogy ebben az irányban a jövő havi ülésre részletes javaslatot mutasson be. Itt említjük föl, hogy E. Horváti községet, hol difteritisz dul, *Waldott* Frigyes br. ki a szegény betegeknek ingyen-szérumot adott, maga iránt újabb hálára kötelezte. (A kegyesszívű főúr sokáig éljen! Szerk.) Eszmei rokonság folytán, hogy t. i. a gőzzel fertőtlenítő gépek beszerzése körül mily óvatosan kell eljárni, főispánunk öméltsága rámutatott *B.-Szentés* község helyzetére, melynek háztartásában a ziláltságának és az egyensúly megzavarásának fő fő okozója egy drága, cifra és a célnak meg nem felelő vizipuska volt, melylyel a községet — ugyszólván — megnyomorították. Vigyázzon a közig. felettes hatóság és minden alkalommal nagyon óvatos legyen hogy midőn a községekre nyomást gyakorol, azoknak vagyoni erőképességét, meg ne bénítsa, önkormányzati önértéküket ne sértse. — A sáros-pataki közbirtokosság I. csoportjának az 1895. évi március hó 3-án hozott, azonban *Phillipp* Károly és érdektársai részéről megfélebbezett határozatát — hosszúra nyult és igen beható tárgyalás után — minthogy a közbirtokosság adásvételi jogügyletek megkötésére és foganatosítására hivatott erkölcsi testületé szabályrendelettel konstituálva nincsen — az 1894 évi XII. törvénycikk 9 §-a értelmében és a tiszti főügyész jogi véleményének elfogadásával megsemmisítették.

Stépan Gábor indítványára: figyelmeztetést kaptak a fősolgabírák, a cséplés alkalmával használatba kerülő gőzgépek elhelyezésénél a tűzrendőri szabályok ide vonatkozó rendelkezéseinek a legszigorubbán foganatot szerezzenek.

Az árvaszék ápril havi tevékenységi kimutatása szerint elintéztést nyert hó ápril folyamán 1740 ügydarab, ebből elintéztet *Karsa* Ferenc előadó 242-t, *Spillenber* Barna e. 358-t, *Pekáry* Gyula e. 248-t, *Farkas* Dezső e. 315-t, *Póányi* Gyula e. 338-t és *Klimó* Menyhért e. 239-t. Ez az igen szép eredmény dicséretre nem szorul.

A közegészségi állapotok nagyot javultak. mit az is bizonyít, hogy áprilban a heveny-betegedések esete 236 al kevesbedett. Difteriában meg-

kéri a német sereg vezéreit, hogy hadi terve szerint járjanak el az ostromló sereg ellen. De a magyar elleni gyűlölet megbénítaná törekvéseit s a vár az ellenség kezére került.

Zrinyi elbusultában csaktornyai kastélyába vonult, ahol vadászati kedvteléseinek élt s e közben egy megsebzett vadkan kioltá sokaktól megsiratott életét.

Eszterházy kéziratának utolsó fejezetét a szent gotthárdi győzelem leírása képezi. Jellemző, hogy a győzelmet Eszterházy nem Montecucoli hadvezéri tulajdonainak tulajdonítja, hanem annak, hogy a török a csata intézésében a Zrinyi kezét vélte felismerni. Eszterházy e művében is, mint számos nyomtatásban megjelent munkáiban, annak az öszinte magyarnak mutatja magát, mint nyilvános és magán életében. Ez nyerhette meg a „Mars Hungaricus” tudós feldolgozójának szívét is, hogy oly szeretettel írta meg róla jelen művét s adta ki lényes köntösből. Bizonyítja ezt az is, hogy Eszterházy Pál életéről most jelent meg a „Magyar Történeti Eletrajzok”-ban egy becses munka, melyet *Bubics* Zsigmond közreműködésével ír Merényi Lajos, az Eszterházyak arkiváriusa.

Az ismertett munkában tárgyal komor hősi képnek meleg színezetet adnak Eszterházynek a harcmezőről néjéhez intézett levelei, melyek a jegyzetekben párhuzamosan illusztrálják a harci eseményeket s a vitéz férj gyöngéd szeretetéről szólnak, de hangosan szólnak az ismertett munka írójának művészi érzékéről is.

Ha még egyszer kiemelem a munka kiállítását, melyért a *Franklin*-társulatot illeti dicséret s a kézrajzok s a metszetek hü és tiszta reprodukcióját, azt hiszem megelétem az ismertető szerény szerepének.

ifj. Kemény Lajos.

betegedett 84, melyből azonban csak 28% halt el. (Régebben a halálozás % a az 50—60 között ingadozott!) A tiszti főorvost feljogosították, hogy a *Roul*-féle difteriat gyógyító vérsavóból újabb dóziseket hozhathasson és azokkal a kísérletezőket folytathassa. Evégből feljogosították az alispánt is, hogy a betegápolás céljára szolgáló alapszabályzatot s legfeljebb 100 ftig utalványozhasson. — Öméltsága, tudni kívánván azt is, hogy mi eredménye lett S.-A.-Ujhelyben az orvosrendőri tekintetben kifogásolt korcsmák, mészárszék és szódavíz-gyártóhelyek hatósági vizsgálatainak: a fősolgabíró ez irányban jelentéstételre hivatott föl.

Fejes István azt kérdezte: hogy a mesterséges borok ellen hozott törvénynek eddig mi az eredménye? — Bizony *semmi*, mert a törvény büntető határozatainak csak akkor lehetne foganatot szerezni, ha följelentés következtében konkrét esetekkel állana szemben a közig. hatóság; olyan följelentés pedig eddig nem történt. (*Becske* kir. pénzügyigazgató közbe szól: No hát én ezennel följelentem a vármegye területén lévő összes korcsmárosokat, akik természetes bor gyanánt csinált bort mérnek!) A derültséggel fogadott közbeszólás után komoly és hosszantartó eszmecsere következett, minek során s főispánunk öméltsága-ak megokolt indítványára oda konkludáltak, hogy a kir. pénzügyigazgató a korcsmákban, vendéglőkben és borkereskedésekben a fináncokkal tartasson razziaakat s az így felfedezendő műbor-gyárakra irányozza reá a közig. bizottság figyelmét. Hasonló értelemben, hogy t. i. hivatalosan be kell avatkozni a gyanús esetek vizsgálásába, utasították a járások fősolgabíráit.

Mecser Gyula: arról panaszkodott, hogy a ragadós betegségbe esett betegek körül a hatósági ellenőrzés nagyon laza. Így történt pl. hogy a hólyagos himlőt mostanában Patakról áthurcolták M.-Hogykára. — A tiszti főorvost utasította a közig. biz. hogy e tekintetben részletes jelentést, egyszersmind az ellenőrzésnek hatályosabbá tétele érdekében proposíciót tegyen.

A kir. ügyész jelentette, hogy az ujhelyi kir. törvényszéki börtönben az áprilisi rablétszám volt 162, ebben elítélt 130. A börtönegészségi állapotok megnyugtatók.

A kir. tanfelügyelő jelentette, hogy *Schön* Vilmos dr. gyakorló orvosi működésének ötven éves emlékére a s.-a. ujhelyi »Status-quo« izr. hitközség iskolájának 400 koronát a többi S.-A.-Ujhelyben levő elemi iskoláknak 200—200 koronát adományozott, a „Carolineum» számára pedig a *Ribáry*-féle világtörténelemnek egy példányát ajándékozta. A nemesszívű adakozónak — elnöklő főispán indítványára — fent elsorolt adományaiért előismerést nyilváníttotta a közig. bizottság. — *Zubna* gk. hitközségének, iskolaépítés céljára, 200 ftot szavaztak meg, mely összeg azonban a t. vármegye közművelődési alapszabályjából csak akkor fog kiutalványoztatni, ha az iskola fölépítésének ténynyé váltát folyamodók igazolják. — *Ujhely* város képviselőtestületének partfogás céljából benyújtott folyamodását, illetve abbéli határozatát, hogy a polgári iskolával kapcsolatosan az elemi fi- és leányiskolák is államosíttatának, újabb megfontolás és módosítás végett visszautasították a képviselőtestülethez.

A kir. főmérnök jelentése szerint: a t. vármegye közutait helyreállító tavaszi munkálatok folyamatban vannak. A mocsár-dubroka-ráskai, in-séges közmunkával épített közút a befejezés stádiumáig jutott.

Szervicsky Ödön felszólalása következtében ráírtak a fősolgabíróra, hogy Ujhelyben a *Kaszincsy* utca kiköveztetésének megkezdését sürgesse.

A *Ronyva*-építés költségeiből a *Zarka* Józsefet terhelő részletnek behajtása céljából az ő ingatlanaira vezetett árverés határnapja, most már harmadizben, máj. hó 16-ikára tüzetvén ki, az árverés sikere érdekében szükséges hatósági intézkedések megtétek.

A kir. pénzügyigazgató jelentéséből kivesz-szük, hogy a mult hó folyamán egyenes adókra befizetett 15,975 ft 37 $\frac{1}{2}$ kr. (most kevesebb, mint az 1894. évi ápril hó folyamán 3765 ft 56 $\frac{1}{2}$ kr. kral), hátralékban maradt: 876,036 ft 04 kr., — hadmentességi díjra befolyt 103 ft 40 kr. (hátramaradás a befizetésben 392 ft 71 kr.), kintlevőség e címen: 63,448 ft 40 kr.

Végezetül fölemlítjük, hogy *Kosarkó* János, *Lakatos* Pál, *Ivanov* Pál, *Pável* György, *Ferjő* György, *Virbiczky* Gyula, *Borovszky* József, *Salak* Pál, *Róka* János és *Tóth* József hadköteles egyéneknek kivételes nősülés megengedéseért benyújtott folyamodásaik kedvező véleménynyel felküldettek a honvédelemügyi kir. miniszterhez.

Ezek során a d. e. 9-től d. u. 1-ig tartott tanácskozás az elülülő főispán öméltsága megél-jenzésével véget ért.

D. u. 3-kor, az alispán elnöklete alatt, a szegényalpra ügyelő választmány ülésezett, — mely alkalomból felhívták a járások fősolgabíráit, hogy az 1894. évről szóló, u. n. községi szegény-szám-adásokat, legkésőbb a f. évi jun. hó végéig az alispánhoz mutassák be.

Folytatás a mellékleten.

A vármegyei nyugdíjalpra ügyelő választmány folyó hó 16-án délután 3 órakor az alispán elnöklete alatt ülést tart. *Tárgyak:*

1. Az alapszabályok 7. §-ának 3. pontja értelmében a pénztár megvizsgálása.
2. Ranner János és Kigyóssy István törvényhatósági utmestereknek nyugdíjazás iránt benyújtott folyamodásai.
3. Özv. *Istépy* Kálmáné folyamodása kis-koru gyermekei havi nyugdíjellátásának fölemelése iránt.

A honvédelemügyi kir. minister értesítette a közönséget, hogy a cs. és kir. hadapród iskolába, az 1895—96-iki tanév kezdetén (szeptember 15-én) körülbelül 1000—1100 növendék fog felvételt. A felvételi folyamodások legkésőbb ez évi július hó 25-ig azon hadapródiskola parancsnok-ságához küldendők be, melybe az illető pályázók magukat felvételtetni kérik. A pályázati részletes feltételek úgy a járások szolgabírói hivatalaiban, mint lapunk szerkesztőségénél is megtudhatók.

Községnevek magyarosítása. A varannai járás területén fekvő Matyasócz község a *Matyasfalva*, Benkócz község pedig a *Benkófalva* név felvételének megengedéseért folyamodott.

Vásárhelyezés. A kereskedelemügyi kir. minister megengedte, hogy Tőke-Terebes községben a folyó évi augusztus 1., október 13. és az 1896. január 10. napjára eső országos vásár folyó évben július 31., október 16. és december 31. napján tartassék meg.

Hírek a nagyvilágból.

Öfelsége a király *Laibach* városát meglátogatván, a tartományi elnök előtt csodálkozását fejezte ki a földrengésből támadt szerencsétlenség nagysága fölött és kijelentette, hogy amit látott, minden várakozását felülmulasztá; egyszersmind megígérte, hogy a várost és vidékét kellő anyagi segedelemmel fogja részesíteni.

A kínai császár megerősítette a szimonoszekii békeszerződést, mely immár véget vetett a japán-kínai háborúnak.

Vogt Károly, a tudományos világnak egyik legnevezetesebb forradalmi jelensége, aki *Moleschott* és *Büchner* tudóstársai közremunkálásával a tudományos materializmust besegítette a természet-buvarlatba, Genfben, ahol a földtan és állattan professzora volt, 78 éves korában elhunyt.

Rágalom ellen küzdő egyesület. Justerburgban (Norvégiában) különös egyesület alakult, melynek célja a városban nagy mértékben lábra kapott pletykálkodás és rágalmazás ellen küzdeni, úgyszintén a rágalmakat költő és terjesztő elemeknek bíróság útján való megfenyítését elősegíteni.

Az ázsiai expedíció. *Zichy* Jenő gróf és társai május 1-én indultak el Lembergől s estére értek az orosz határra, hétfőn indultak tovább hajón a Fekete-tengeren Krimbe.

Hírek az országból.

Öfelsége Pólában. A király f. hó 8-án tartott szemlélt tengeri haderőnk fölött a pólai hadikikötőben.

A Bánffy-Agliárdi-Kálnoky-ügy, melyről lapunk múlt számában már emlékeztünk, s mely ügy abból keletkezett, hogy *Kálnoky* közös külügy-minister az *Agliárdi*-kérdésben megtagadott minden szellemi és eszmei közösséget Magyarország miniszterelnökével, békés elintézését nyert. *Kálnoky* közös külügy-minister és Bánffy ministerelnök *Agliárdi* pápai követ magyarországi utazásával szemben, és pedig öfelsége a király útmutatása szerint, most már egyöntetű eljárást követnek, vagyis Rómában a pápa előtt kifejezést adtak abbéli meg-jegyzésüknek, hogy a pápai követ tapintatlanul túllépte megbízatása határait akkor, amidőn Magyarország belügyeibe avatkozott és a katolikus klérust egyházipolitikai téren makacs ellenállásra sarkalta.*

Baross Gábor volt minister hamvait a múlt csütörtökön szállították át Illaváról Klobusiczra, hol a családi manzóleomban helyezték örök nyugalomra. A temetés igen imponáns volt. Vármegyénk törvényhatóságát a temetésen *Dókus* Gyula fő jegyző és *Vay* Ernő gróf tb. aljegyző képviselték. A koporsón különösen feltűnt az a koszorú, melyet a megboldogultnak ravalalára volt ministertársai helyeztek.

A pusztaszeri emlék. A pusztaszeri hét halom közül, hol *Árpád* és a honfoglaló vezérek az első nemzetgyűlést tartották, az *Árpád*-halmon (a nép nyelvén: *Szusza*-halom) fogják felállítani a

* Ujabbban erősen nyugtalanító fordulat állott be, mely nem lehetetlen, hogy a *Bánffy*-kormány lemondásához vezet. Reméljük azonban, hogy mielőtt a helyzet válságos jellegét ölthetne magára, a királyi bölcsesség fog utat és módot találni az ellentétek kiegyenlítésére. Szerk.

milléniomi emléket, a kápolnaszerű oszlopcsarokot, mely maga gránitból épülne, az oszlopait pedig márványból építenék.

Az államháztartás mérlege kedvezőtlen eredményt mutatott fel az 1895 év első negyede végén. Az összes kiadás (130,619,618 ft) 26,231,424 ftal volt több, mint a bevétel, — továbbá a bevételek összege (104,388,194 ft) 1,817,930 ftal kisebb a kiadásoké pedig 4,256,816 ftal nagyobb, mint az 1894 év hasonló időszakában volt és így az idei mérleg a tavalyinál kedvezőtlenebb: 6,074,746 ftal.

A Magyar Tud. Akadémia elnökévé *Eötvös* Lóránd bárót, alelnökévé pedig *Fulcsy* Ferencet újból megválasztotta.

Magyar mezőgazdasági hitelintézet. A *Lévay* Henrik részéről, propagált, lapunk múlt számának *Közgazdaság* c. rovatában tüzetenesen ösmertett eszme megvalósítása érdekében, mint bennünket Budapestről értesítenek, a nagybirtokos osztály és a pénzügyi világ több előkelő tagja, köztük *Lévay* Henrik, *Nádasdy* Ferenc gróf, *Andrássy* Gyula és *Zichy* Nándor grófok, *Burchard-Bélaváry* Konrád, *Nikolics* Fedor báró stb. értekezletet tartott, melynek konkrét eredményeként jelenthetjük, hogy az új hitelintézet alapítását már nemcsak elvben határozták el, hanem annak létrejövetele anyagi tekintetekben is biztosítottak tekinthető. Az új bank alapítókéje 10 (tíz) millió ftra s cége „Magyar mezőgazdasági hitelintézet mint részvénytársaság”-ra van tervezve.

A nyári nagy fegyvergyakorlatok június hó 10-én kezdődnek.

Különfélék.

(Kinevezés.) A vallás és közoktatásügyi m. kir. minister *Ember* János, Ung-vármegyei királyi segédtanfelügyelőt, a „Zemplén”-nek egyik jeles munkatársát, jelen állomásán való meghagyása mellett, a IX. fizetési osztály 3. fokozatába nevezte ki. — Gratulálunk!

(Jubiláris alapítvány.) *Schön* Vilmos dr. vármegyei tb. és a Zemplén-vármegyei közkórház főorvosa, annak emlékezetéül, hogy f. hó 27-én orvosi pályájának ötvenedik évét fogja ünnepelni, 800 koronás alapítványt tett, melynek kezelését a város képviselő-testületére bízta. Az alapító kívánsága szerint, az alapítványi tőke kamatainak fele részé, a netalán előforduló járványok alkalmával, a járvány-kórházból kikerülő meggyógyult, de gyengeségüknél fogva még keresetre képtelen szegényeknek vallásukönbségre való tekintet nélkül leendő segítésére fog fordíttatni; a kamatok másik fele mindenkor a tőkéhez fog csatoltatni. Ötven év múlva az összes kamatok felett való rendelkezés joga a város elöljáróságára bízatik. Az alapító végül kifejezést ad abbéli reményének, hogy a jövő évszázad alatt alapítványából talán menedékházat is fognak emelni. Ebből az alkalomból a képviselő-testület az alapítónak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott és elhatározta, hogy jubileuma napján küldöttséggel üdvözi.

(Az időjárásról.) Hetek óta nincs esőnk, A szárazság már valóban aggasztóvá kezd lenni. A fü olyan ritka, olyan silány, mint a legforróbb nyárban. A kertekben a vetemények nem kelnek, a mi nagykeservesen kibujik is, sáppadt, csenevész. Még rosszabb a mezők állapota. Itt is ki-aszalódik minden. A föld olyan kemény, hogy alig szátható. A barometer pedig folyton szép és szép időt mutat s tényleg így is van. Azonban most éppen azt tartanók szép időnek, ha az eső esnék. Az áprilisi költözések sem hozták meg az idén az ilyenkor rendszeren megeredni szokott esőt. Minden remény a majálisokban összpontosul, mert nálunk rendszeren a majálisokat szokta az esős idő elrontani. — Tessenek, kérem, majálisozni!

(Ujhelyi szennyese.) Tény az, hogy Ujhely város, csinosodás dolgában, fokozatosan előbbre halad, úgy, hogy ha csak egy évtized előtt volt képét varázsoljuk is lelki szemünk elé városunknak, a fejlődés, városiasodás jólesően és minden irányban konstatalható. Mikor ezt tesszük, a Széchenyi-térre, a római katolikus templom alatt éktelenkedő putikokra, melyek úgy mutatnak ott, mint cifra gúnyán a piszkos jolt, tereljük a figyelmet. Mennyi rondaság, piszkos van ott! Hogy néznek ki azok a majszos mérszarszékék, élet-, szén-, sírkő-, gyékény- stb. „kereskedések” helyesebben: nedves, düledező, oduserű putikok! Olyik még lakásul is szolgál, mert az ajtón kidugott kurtókat is látunk ott füstölögni. Ezt méltóztassanak, városi uraim, megtekinteni és ha csakugyan tessznek a haladás és csinosodás érdekében sok mindenfélét: tessék itt is tenni és a tulajdonosokat a putikok korszerű felépítésére szorítani. Amint tudjuk, a rendőrhatalóság ebben az irányban az első lépéseket már megtette.

(A tüzoltóság köréből.) Múlt számunkban közöltük már, hogy az ujhelyi tüzoltó-egyesület

* Midőn e sorokat revideáljuk — máj. 11. d. u. 4¹/₂ óra — erősen borul, villámlik és dörög, sőt, ami a legkellemesebb, cseregenni kezd. Igaz: holnap majális lesz. Szerk.

Székely Imrét örökös tiszteletbeli* helyettes főparancsnokul, választotta meg; közleményünket most még avval egészíthetjük ki, hogy ugyanazon alkalommal *Pataky* Miklós volt egyesületi titkár, *Stich* Lajos pénztáros, *Csáko* Imre rendfentartó, *Kresinszki* Ferenc szivattyusparancsnokok, továbbá *Koscs* István és *Szöllősi* József köztüztöltők, viselt rangfokozatuk meghagyásával, örökös tiszteletbeli tagokká választottak meg.

(Köszönetnyilvánítás.) *Schön* Vilmos dr., városunkban köztiszteletnek örvendő főorvos ur, tudorságának 50 éves jubileuma alkalmából a helybeli róm. kat. „Carolineum” leánynevelő intézet könyvtárának *Ribáry* József világtörténelmé (8 kötetes nagy kiadás) adományozta. Fogadja a nevelés ügyéért buzgólkodó főorvos ur ez uton is legőszintebben érzett hálánkat és köszönetünket. S. A. Ujhely, 1895. május 9. A „Carolineum” igazgatósága.

(Halálozás.) *Kopré* Ferenc, tiszaluczi ev. ref. lelkész, az alsó-zempléni ev. ref. egyházmegye esperese, f. hó 2-án, életének 75. évében elhunyt. Május 5-én temették el nagy részvéttel. Az örök álomra szenderült, kiváló egyházi férfiban — írja a Sárospataki Lapok — egy klasszikus műveltségű, zajtalan, de szüntelen munkában élő, dicsőséget, ünnepelést nem kereső, a kötelesség útján soha el nem fáradó lelkész és kormányférfi dől ki legjobbjaink közül. Legyen áldott emlékezte!

(Pro domo.) Hazánkban talán egy felekezet sem oly szegény stipendiumokban, mint az izraelita, pedig nagyon ráférne. A székes fővárosban létező „Izr. ösztöndíjak orsz. egyesületé”-n és az „Eötvös-alap”-on kívül tudunkkal más nincs, mely izr. tanulókat is segítene; de az előbbi csak az egyetem és ehhez hasonló felsőbb iskolák hallgatóinak szokott segédelmet nyújtani; az utóbbihoz az ötödik osztálytól kezdve középiskolai tanulók is folyamodhatnak ugyan szorgalomdíjért, de az minden évben azon kellemetlen helyzetben van, hogy tiszerte több számu érdemes és kitünő tanuló kérelmét elégséges segedelem hiánya miatt kénytelen visszautasítani. Ennélfogva vidéki középiskolai szegény izr. tanulók vajmi ritkán juthatnak egy kis szorgalomdíjhoz. Míg a nem zsidó szorgalmas középiskolai tanulókról a különféle keresztény felekezeti alapítványok gondoskodnak, addig az izr. tanulóknak az Istenei kívül senki sem viseli gondját. Az egész országban csak egy-két vidéki középiskolánál van izr. szorgalomdíj is. (E sorok írója csak a Pillitz Benő dr.-féle 2000 ftos alapítványt ismeri a veszprémi középiskolába járó 1—2 izr. tanuló számára.) Pedig az ország különböző vidékein, s így a Sátoralja-Ujhelyben fenálló középiskolákat is látogatják izr. tanulók, még pedig nagy számban, mint az évenként kiadott *Értesítők* statisztikájából jól tudjuk. Hogy a régi, szép zsidó közmondás: „A szegények köréből sorakoznak a tudomány oszlopai”, igaz legyen, *középiskolai szegény izr. tanulók számára alapítványokat kell tenni!* A „Zemplén” egyik jeles dolgozó-társa annak idejében ékes vezércikkelyt irt a helybeli róm. kat. főgimnáziumban létesítendő izr. szorgalomdíjak üdvös eszméjéről. Megvagyunk győződve, hogy az érdekeltség tendenciáját követjük, ha most, az iskolai év befejezése előtt, ez igénytelen sorokban újra felszólalunk, hogy áldozni tudó zempléni megyei izr. polgártársaink elismert jótékonyágát e gyümölcsöző, de kevésbé művelt térré irányozzuk. Akadjon a nemes eszmének csak egy nagylelkű pártfogója, a ki főgimnáziumunk számára csak 500—1000 ftos izr. alapítványt is tegyen: akkorbizton reméljük, hogy lesznek más nemeslelkű iskolabarátok is, kik a jó példát követni fogják. *A hálálatos utódok majdan áldani fogják azt a nemesszivű Mecénást, aki a helybeli róm. kat. főgimnáziumban egy-két jeles szegény tanuló számára az első izraelita alapítványt fogja tenni.*

(Jótékonycélu táncmulatság.) A létesítendő „Magyarországi izr. tanítók árvaháza” javára és helybeli „statu-quo” izr. elemi népiskola könyvtárának gyarapítására folyó hó 26-án, a Abonyi-féle kerthelyiségben, táncmulatságot rendeznek, melyre a meghívókat e héten fogják szétküldeni. Reméljük, hogy a meghívottak buzgó akarattal és lelkesedéssel karolják fel a létesítendő árvaház nemes ügyét s nem vonják meg támogatásukat a tervezett szép intézménytől, melynek érdekében immár országszerte mozgalmat indítottak.

(Nyári mulató megnyitása.) *Abonyi* D. Mór nyári kerthelyiségeinek megnyitása ma délután lesz. Alkalmunk volt meggyőződni arról, hogy a tulajdonos a tágas helyiséget, költséget nem kímélve, szépen, izléssel rendezte be. És, ha abban az ellátás kifogástalan lesz, városunknak ez az úgyszólván egyetlen szabad mulatóhelyisége közönségünk részéről mindenestre megérdemli a pártolást.

(Elgázolás.) *Elek* Sándor juvarosnak Pásztor György nevű kocsisa e napokban a Széchenyi-téren vigyázatlan hajtás miatt *Popovics* János hét éves fiát elgázolta, úgy, hogy a gyermek súlyos sérüléseket szenvedett. A könnyelmű kocsis megbüntetéséről a rendőrség gondoskodott.

(Gálszécs pusztulása.) Május 7-én Gálszécs város nagy része tűzvész áldozata lett. A tűz a bacsói utcában *Masskály* János pék házában d. e. 9¹/₂ órakor ütött ki és az óriási szélben oly gyorsan terjedt, hogy csakhamar az egész utca lángokban volt. A szűk utcába, néhány perccel a tűz keletkezése után a rettentő hőség és füst miatt több ember be nem mehetett. A bacsói utcából aztán átsapott a tűz a főutca közepére, melynek mindkét oldala egyszerre kezdett égni. Majd a *Tarnóka*-patak mentén levő *Fazekas-tér* és a *Terna*-utca házai gyultak ki s néhány rövid perc alatt ugyyszólván az egész város lángtengerben volt. Ol-tásról a nagy szélben és szárazságban szó sem lehetett, egy részt, mert nem volt elegendő víz, másrészt, mert minden ember a maga holmiját mentette, mivel nem tudhatta senki, hogy a következő percben már nem-e az ő háza fog kigyuladni, szinte csodálatos, hogyan terjedt ez a tűz. A *Fazekas*-soron és a *Terna*-utcán nem égett sorban, hanem közben-közben egy-két épület, leginkább a melyeknek új teteje volt, megmaradt. A ref. templom körül minden épület leégett, de a templom megmaradt. Leégett összesen 59 ház és számos melléképület. Középületek közül a városháza, a csendőrségi laktanya és a róm. kat. templom. Tűzet fogott a rk. templomnak bádoggal fedett szép gótikus tornya is, ezt azonban egyes önfeláldozó embereknek óriási munkával és a városi vízipuska segítségével nagy szerencsére sikerült megmenteni. Ha a torony leégett volna és történetesen a templom boltzata esik, akkor rombadólt volna az egész templom és odaveszett volna a templom szép belső berendezése is. Az összes leégett házaknál beégett a padlás is, sőt soknak még falai sem maradtak meg; emiatt mindaz, amit a lakók ki nem hurorhathattak, odaveszett. Némelyek a pincékbe hordták holmijaikat, de a tűz oda is behatolt és az ott felhalmozott holmi szintén hamuvá lett. Négy nagyobb kereskedésben s néhány raktárban az összes áru elpusztult. Borzasztó tűz támadt s nagy ijedelem volt akkor, midőn a kereskedésekben a petróleum, olaj s egyéb könnyen gyuló folyadékok kezdtek égni. Toronymagasságra csapkodtak a lángok és oly fekete füst szállott föl, hogy az eget teljesen elfedte az ember szeméi elől. A *kár hiratalos becsles szerint 185 ezer forintra rüg és enuek a fele sem volt biztosítva!* A tűzvésznek három emberélet is esett áldozatul. Egy szegény 70 éves zsidó asszony (Grün Szender rongyszedő neje) ugyanis teljes biztosságban érezte magát pincelakásában s azért 8 éves kis lányával és szomszédja, Weinberger Adolf korcsmáros 3 éves fiával nem menekült, hanem ott maradt s bezárkózott. A tűz azonban a pincébe is behatolt s mindhárom annyira megégett, hogy — ugyyszólván — csak megszűnésedett csontjaikat sikerült kihuzni a zsarátokok közül. Száznál több család hajlektalanul, mindenétől megfosztva,*) a szabad ég alatt tanyáz. A romok között még más nap este is tűz volt. A nyomorúság igen nagy. — Első segedelem nyújtása céljából a városnak tűztől megkímélt részében gyűjtenek éspedig oly szép eredményel, hogy a mindenüktől megfosztott s leginkább arra szorult családoknak még ugyanaz nap este és más nap reggel is lehetett 2—3 fnyai segedelem nyújtani. Az adakozás terén jó példával járt elül a gálszécsi takaré- és hitelpénztár 50 ftal. Amde az a segedelem, amit mi adhatunk, csak csöpp a tengerbe, mert itt oly nagy a nyomor, hogy ennek enyhítésére okvetellenül s mielőbb kell tennie valamit a vármegyének és a kormányának is. Nagyon kívánatos volna, ha a mi lapunk a »Zemplén« is felkarolná ezt az ügyet és vármegyeszerte gyűjtést indítana tűzkárosoltjaink részére.**) Isten mentse meg városunkat több ilyen szerencsétlenségtől. r. l. — Kiegészítésül még a következő sorokat kaptuk a tegnapi póstával: A három holttestet *Szilassy* Ferenc helybeli csendőr hozta ki a zsarátokok közül. Valósggal halált megvető egy vállalkozás volt ez, mert a pincében akkor már minden lángokban állott, s csodák csodája, hogy *Szilassy* csendőr is oda nem veszett. Általában úgy a helybeli, mint a Homonnáról, Izb.-Radványról és Terebesről ide szólított csendőrök kitünő szolgálatot tettek. Így *Huszár* József őrmester őrsvezető látván, hogy a főutcán egy ház égni kezdett, hamarjában lehuzta csizmáit s meztláb szaladt fel a meredek háztetőn, hogy a tűzet eloltsa, *Winkler* Adolf csendőr pedig az oltás alkalmával többszörösen megsebesült. Kitüntette magát *Rács* János, terebesi körjegyző is, ki egy maga nagy értéket képviselő vagyont mentett meg. Aránylag a legnagyobb kárt szenvedő *Somossy* Sándor szolgabíró, kinek bérelt hónapos szobája, míg ő maga mint hatóság, a személy és vagyon bizottság érdeke fölött örködött, beégett s ingóságokból álló összes vagyonkaja porrá égett. Midőn a ház, melyben lakása volt tűzet fogott *Somossy* szolgabíró a posta- és táviróhivatalban

*) Ezeknek főispánunk közbenjárására s első segedelem-keppen 400 forintnyi segedelemet küldött a belügyi kir. minister.

**) Pénzbeli adományokat elfogad lapunk kiadóhivatala, azokat nyilvánosan nyugtatja és rendeltetésük helyére eljuttatja. Vármegyénk főispánja és alispánja már tettek lépéseket nagyobb államségely, illetve könyörölés adományok beszerzése iránt.

avval foglalkozott, hogy segítségül hívta a szomszédos őrsállomásokról a csendőrséget. *Hoyos* Sándor gróf az égettnek 5 hl. burgonyát küldött, melyet azonnal szétszórtak közöttük a hatóság. r. l.

(A rablógyilkos sorsa.) *Benedek* János volt vasuti lámpakezelő ügyében, ki tudvalóleg a múlt évi október hó 4-én *Szabó* Endre borbélysegédet meggyilkolta és kirabolta, a kir. törvényszék halálos ítéletét a kassai kir. tábla feloldotta. Főleg az a körülmény indította a kir. táblát a feloldó végzés és pótvégtárgyalást rendelő határozatára, hogy ebben az esetben fordult elő, hogy *Benedek* egykoru szállásadója, a *Hovanekné* lakásának udvarán lévő félreesőhely egyik zugában megtalálták azt az aranyórát, és aranylánccal azt az ezüst órát melyet *Szabó* Endre borbélytól *Benedek* elrabolt. Es bár a kir. törvényszék az órák elő nem kerülése dacára is elegendő bizonyítékot talált arra nézve, hogy *Benedeket* lopás, rablás és gyilkosság büntette miatt halálra ítélje: a felmerült körülmény mégis döntő súlyjal járult a bizonyítékok halmazához, mert azzal immáron eklatánsul be lón bizonyítva, hogy habár konokul tagadott, a rablógyilkosságot még is csak ő követte el. A pótvégtárgyalást tegnap tartották meg ebben az ügyben. A törvényszék, vád és védelem, akként alakult most is, mint a multkor; nevezetesen elnök: *Seyfried* József törvényszéki elnök, bírák: *Matyasovszky* Kálmán és *Wieland* Lajos, jegyző: *Kadoss* Andor, ügyész: *Hlavay* József, védő: *Fried* Lajos dr. A tárgyalás a multi végtárgyalási jegyzőkönyv felolvasásával kezdődött. Ezután felmutatták az elítelt előtt az előkerült zsebképeket, az azonban semmi hatással nem volt *Benedekre*, azokról tudni sem akart, elrablásukat és elrejtésüket konokul tagadta. — Majd kihallgatták a meggyilkolt *Szabó* Endre atyját, nemkülönben több tanut, kik igazolták, hogy az órák és lánccak ugyan a *Szabó* tulajdonai és hogy a meggyilkolás előtt birtokában voltak s a vádló- és a védőbeszéd meghallgatása után *Benedeket*, aki elíteltetése óta mi megbánást sem tanúsít, újlag kötet általi halálra ítélték.

(Révész Imre) kassai táncitanító, ki ezen minőségben már 25 év óta működik, f. hó 15 én nyitja meg tánciskoláját a Diána kertek erre az alkalomra berendezett tánctermében; beiratkozások ugyanott osztályok szerint eszközöltetnek. Ajánljuk az érdeklődő szülők figyelmébe.

(A sárospataki állami szőlőművelés-telepen) írja tudósítónk, a szőlők oltását már megkezdették és *Kosinsky* Viktor, tarcali m. kir. vancellér iskolai igazgató, a jeles szőlész, személyes felügyelete mellett teljes erővel folytatják. Az állami szőlőművelés-telepre Sárospatakon át a Vajdacska községbe vezető uton lehet eljutni. A munkálato-akat, melyek e hó végéig tartanak, bárki is bármikor megtekintheti. Megtekintését tanulság és tapasztalat-gyűjtés okáért igen melegen ajánljuk a Tokaj-Hegyalja szőlőbirtokosainak figyelmébe.

(Tűzveszedelem Sztrópkón.) Még élénken emlékezhetik a nagy közönség is, írja levelezőnk, a tavalyi nagy tűzre, mely Sztrópkón dühöngött és így senki sem fog csodálkozni azon, ha egy-egy elforduló tűzi látma a különben békés polgárokat lázas izgatottságba ejti. F. hó 8-án délután is óriási reméület okozott, mikor szélvihar közepette kezdtek kiáltani, hogy: *Tűz van!* A Czigány-utcában, egy *Friedmann* nevű házaloz rozoga házában a padlásán, ahol temérdek szemét és szalmatörmelék volt felhalmozva, kezdett égni. Ezer szerencse, hogy nappal volt s hogy hamarosan elfojtották, mert különben a fél város leéghetett volna a dühöngött szélviharban. — Beszélük, hogy a tűz szándékos gyújtásból támadt. Igaz-e, nem-e: a vizsgálat fogja kideríteni. r. l.

(Öngyilkosság.) Tokajból írja levelezőnk: Püspöki Mihály s felesége évek óta rossz életet éltek. A férj iszákos volt, a feleségét örökké ütötte-verte. Legutóbb f. hó 10 én este is oly heves jelenet volt házuknál, hogy az asszony, végképp elkeseredve, egy zsebkéssel kétszer mellbe szurta magát. Azonnal meghalt.

(Hütlén cseléd.) *Skvarla* András pécs-ujfalusi gazdatiszt a minap azzal bízta meg *Rikofszki* József nevű cselédjét, hogy a szomszédos *Héthárs* faluban a sajtosnál lévő 100 forintját hozza haza. *Rikofszki* a 100 frot kézhöz kapta; ámde nem vitte haza, hanem *Eperjesen* vasútra ülvé, Kassára zónázott. Ottan úri-módon kistafirozván magát, Ujhely felé tovább utazott. Itt azonban utólrta a nemezis, vagyis a gazdája. Az állomáson épp akkor csipte fülön, mikor a Csap felé induló vonatra akart beszállani. Ura átadta a rendőrségnek, honnan még aznap az ügyészséghez került.

(Szédelgő ágensek.) Különös furranggal csapják be mostanában az Amerikába menő tótokat a bécsi szédelgő ügynökök. Így nem régen *Popovics* Vaszil és két társa, piszkoróczy lakosok, teljesen ellátva magukat pénzzel utnak indultak. Bécsbe érkezvén, anélkül, hogy ők tudtak volna a dolgról, az ügynök táviratot menesztett *Piszkoróczyra* a *Popovics* Vaszil hozzátartozóihoz, melyben 300 frot kért, előadván, hogy ellenkező esetben visszajönnek. A kivándorló családjai keservesen előteremtették a kívánt összeget és a jelzett címen távirati-

lag utnak indították. Mily nagyot bámultak most a piszkoróczy atyafiak, midőn a kivándorlottaktól vett értesítésből megtudták, hogy ők pénz egy-átalában nem kértek s nem is kaptak. A vizsgálat folyamatban van s ez fogja kideríteni, hogy ki követte el a csalást. A merész ágens a pénz megérkezésekor Bécsből vissza táviratozott a *Popovics* nevében, hogy a pénz megkapta. r. l.

(Egy megyebeli okl. tanító) ki a német nyelvet is bírja, juniustól szeptemberig korrepetitortul ajánlkozik. Cím a kiadóhivatalban.

(Elköltözés miatt) több rendbeli szobabutor eladó. Egyéb felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal.

(Bankgyesületi váltóüzlet-részvénytársaság) Nagyméltóságú Szentmártoni Radó Kálmán ur valóságos belső titkos tanácsos elnöke alatt mult hó 24-én alakult meg 2.000.000 korona alaptőkével a »Bankgyesületi Váltóüzlet-Részvénytársaság«, melynek vezetésével *Basch* Lajos ur bízott meg, ki évek hosszú során át a magyar ált. hitelbank főhivatalnok és később a budapest-terézvárosi takarékpénztár váltóüzletének főnöke volt. — Ezen intézetnek üzletkörét megismerteti mai hirdetésünk, a melyre t. olvasóink szives figyelmét felhívjuk.

(Időjósolat május 12-ére.) Meleg, száraz, zivatarok,

Irodalom.

Nyilvános nyugtató.

A »Zemplén« jubiláris számaért e héten hozzánk befolyt *Breidsver* Bénéjántól, Berzék, 5 ft. *Csoportképekért* Vágó Gyulától, Ujhely, 50 kr. *Spillenber* Barnától 50 kr., együttesen: 1 ft.

A »Zemplén« ez évi 16. számában kimutatva volt: 289 ft 60 kr. XVI. közzemény összesen: 295 ft 60 kr.

S.-A.-Ujhely, 1895. máj. 11-én.

A »Zemplén« kiadóhivatala.

Az Athenaeum Képes Irodalomtörténetéből. megjelent a 31. ik füzet, gazdag tartalommal és sok díszes illusztrációval. Az első cikkelyben a vállalat főszerkesztője: *Boöthy* Zoltó folytatja *Arany* Jánosról írt tanulmányát, mely egyfelől a nagy költő egyéniségének és költészetének mélyreható boncolása, találó jellemzése, másfelől a dolgozat szerkezete s nyelve tekintetében egyike a szerző legkitünőbb korrajzainak. A füzet 2-ik cikkelyében *Rákosi* Jenő a 40-es évek drámairodalmáról, ezuttal részletesen *Szigligeti*ről, *Czakó*ról és *Teleki* Lászlórol ír, azzal az eredeti felleggal, szellemes előadással, mely *Rákosi* minden dolgozatát jellemzi. A három ives vaskos füzetben nem kevesebb, mint 24 illusztráció van, külön a nemzeti színház első előadásának színlapja (színynyomatban), továbbá *Kemény* Zsigmondnak és *Petőfinek* kézirataiból hasonmások. Valóban e nagyfotosságú vállalat nemcsak gazdagságát, hanem a szerkesztők izlését s a kiadó-társulat áldozatkészségét is mindennél jobban dicséri. A vállalat befejezéséig már csak néhány füzet van hátra. Kapható minden hazai könyvkereskedésben füzetenkint 40 krétt.

Az 1848-49-iki magyar Szabadságharc története című illusztrált munkából most jelent meg a 35-ik füzet, a melyben *Gracza* György az agyafalri székely nemzetgyűlés — lefolyását mondja el rendkívül elevenen. A füzet egykoru képei ezek:

Hazatérő horvát felkelők. Csuták Kálmán honvédezedres 1848-iki arcképe. Oláh lándzsa. Oláh tölténytartó tüsző. *Rammig* Vilmos osztrák tábornok. *Eszék* ostroma. Magyar lovassági karabély. *Részlet* a komáromi harcokból. *Részlet* a bécsi októberi forradalom harcaiból. A nagy becsű munka 2. kötete május folyamán jelenik meg, a befejező 3. kötet pedig őszkor. A köteteket a kiadó cég. (*Lampel* Robert, Budapest, *Andrássy*-ut 21.) tekintettel a munka nagyobb árára, 1 fros részletfizetésre is odadja.

Milléniomi történelem. Az Athenaeum r.-társaság kiadásában megjelenő *A magyar nemzet története* című 10 kötetes nagy munkának (milléniumi kiadás) első kötetét méltó elismeréssel fogadta egy komoly kritika, mint a magyar olvasó közönség, mely immár tiszta képet bir magának alkotni arról a nagy szabású műről, a mivé ez a vállalat, az első kötet után itélve, ki fog fejlődni. Ennek a kedvező hangulatnak hatása alatt indul most utnak a második kötet két első füzeté, mely a sorozatban 22. és 23. számokkal van jelölve. A második kötet főcíme Magyarország az Apádházi királyok alatt. Írta: *Marczali* Henrik a kirváló történetbúvár, kit az a kitüntetés ért, hogy időközben a király kinevezte a budapesti tudomány-egyetem magyar történelmi tanszékére rendes tanáznak. Ezekhez a füzetekhez is pompás műmellékletek vannak csatolva: *Szent* Margit zárdába lép *Székely* Bertalan nagyszerű falfestménye a pécs székesegyházban; a *Tatárok* betörése remek hasonmás *Turóczy* krónikájának augszburgeri kiadásából. A szöveg közzé is sok szebbnél szebb kép van nyomtatva, így *Szent* Gellért vértanúsága, mely azt a jelenetet ábrázolja, midőn az első csanádi püspököt kocsiával letaszítják a Dunába arról a hegyről, melyet most róla *Gellért-hegyek* neveznek. Ezen kívül ezekben a füzetekben benne vannak a Bécsi krónikának összes képei, melyek erre a korra vonatkoznak. Egyes füzet ára 30 kr előfizetés negyedévre (12 füzet) 3 ft. 60 kr. félévre (24 füzet) 7 ft 20 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

Egyesületi élet.

Kérelem.

A »Fehér-kereszt« egyesület zemplén-vármegyei fiókjának megalakíthatása érdekében szivesen kérjük föl a t. taggyűjtőket, hogyha gyűjtőveiket még be nem küldötték, azokat hozzánk f. hó végéig beküldeni méltóztassanak, hogy a fiókögyesület megalakíthatása iránt intézkedhessünk.

S.-A.-Ujhely, 1895. május 10.

Stant József,
id. titkár.

Matolai Etele,
id. elnök.

Nyilvános köszönet.

A gálszécsi izr. nőgyesület elnöksége köszönetet mond a tűzkárosultak nevében, mindama jöltevőknek, kik gyors adakozásuk által lehetővé tették a nyomor pillanatnyi enyhítését, különösen *I. Klein* J. bérlő urnak Sz.-Polyánkáról, ki 50

Eladás.

A Klastrom-téren 791-ik számú keffős ház összes épülefeivel együtt szabad kézből eladó, esetleg azonnal bérbe adó. Értekezhetni Szép Gedeon ügyvéd úrral.

SZOLYVA és POLENAI

szaktekintélyek által elismert kiváló hatású
gyógyvizek.

Gyomor és fejfájás, szédülés, cukros húgyár

aranyér bántalmi és köszvényelleni különlegesség!

a friss töltésű SZOLYVAI és POLENAI védjegye!

LUHI ERZSÉBET

rendkívüli kellemes ízénél fogva, főleg borral vegyítve a betegnek élvezetes, kellemes üdítő italt képez

tulságos gyomor-sav képződésénél, idült gyomorhurut és étvágytalanság

torok, gége és hörgők idült Lu rutos bántalmi ellen, feltűnő sikerrel lesz alkalmazva.

a friss töltésű LUHI védjegye!
Főraktár: **Holländer A. és fia**
Ungváron.

Megrendelhető: minden ásványvíz kereskedésben, vagy közvetlenül
Gróf Schönborn uradalmi igazgatóságánál
Munkácscon.

Ezen vizeknek tiszta kezelése folytán kellemetlen utóíze nem képződik.

Tk. 1395/95. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Szentpéteri Dániel végrehajtónak Molnár Imre mint kiskoru Micskei János gondnoka végrehajtást szenvedő elleni 28 ft tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíró) területén levő Sárospatak város és határában fekvő, a s.-pataki 2284 sz. tjkben foglalt I. 6277, 6278, 7062/b, 7931/a 8272/b. hr. számú bel és külbirtokból kiskoru Micskei Jánost felerészben illető jutaléka az árverést 358 ftban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1895. évi május hó 30-ik napján d. e. 10. órakor Sárospatakon a város házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becserének 10%-át vagyis 35 forint 80 krajczárt, készpénzben, vagy az 1881. LX. törvényezikk 42. szakaszában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. k. igazságügymin. rendelet 8 §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt S.-A.-Ujhelyben, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál 1895. évi március hó 18.

Wieland, kir. törv. bír.

Mária-czelli
Gyomor-cseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, felfújtás, savanyu, felbőfögés, hasmenés, gyomorfégés, felesleges, nyálkakiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs szűkülés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejfájásnál, a menyinyiben ez a gyomortól származott, gyomortulterhelésnél étellekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hámorhoidáknál.

Említett bajoknál a **Máriaczelli gyomorcseppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszerüzem Budapest, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brády) és ezen szavakkal: „Valodiságát bizonyítom”.

A **Máriaczelli gyomorcseppek** valódián kaphatók.

S.-A.-Ujhely: Kincsesy Péter és Eliássy Imre gyógyszerüzemében.

Jahodnik György

I. rendű cserépszindely-készítő

(u. p. N.-Szuha Gömörm.) **Pongyolok.**

Szállít kitűnő minőségű

cserépszindelyt

igen jutányos áron.

Levélbeli megkeresésre azonnal válaszol.

934/m. 95. szám.

Hirdetmény.

A nagymélt. kereskedelemügyi m. kir. ministerium az 1894. évi október hó 5-én kelt 57720. sz. rendeletével a tokaj—tarczali törvényhatósági állami közut 4—5. szakaszán lévő 4. 5. és 6. sz. műtárgyak és az 1580. szelvényénél levő kőátereszkek, valamint a tokaj—b.-kereszturi tvhatósági közuton, a b.-kereszturi révnél levő utszakasz és hid helyreállítását 1610 frt 73 kr összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok foganatosításának biztosítása céljából az 1895. évi május hó 27-ik napjának d. e. 10 órájára a Zemplén-vármegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előirt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a később érkezettek figyelembe vétetni nem fognak.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek alulirt kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt S.-A.-Ujhely, 1895. évi május 5.

a hivatal főnöke:

Hönsch Dezső,

kir. főmérnök.

P. 799 sz. 95.

Idézési hirdetmény.

A homonnai kir. járásbíró közhírré teszi, hogy Lefkovic Sámuel felperesnek ismeretlen tartózkodású Lefkovic Emánuel alperes elleni 25 frt. s jár. iránti keresetének sommás tárgyalására 1895. évi június hó 6. napjának d. e. 8 órája ezen bíróságnál kitűzött, és ismeretlen tartózkodású Lefkovic Emunuel alperes részére Petrásovics Sándor ügyvéd ügygondnokul kirendeltetett.

Felhívatik ennél fogva ismeretlen tartózkodású alperes, hogy ügyének czélszerű védelme iránt a részére kirendelt ügygondnokot kellően utasítsa, vagy a tárgyalásra személyesen avagy más megbízott által megjelenjen, mert különben mindcsek elmulasztásának következményeit magának tulajdonítsa.

Kelt Homonnán, a kir. járásbírósnál 1895. évi február hó 5. napján.

Benő, járásbíró.

154 és 155/95. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék 1895. évi 1164. és 1166. számú végzése következtében Dr. Fried Lajos ügyvéd által képviselt Altmann Farkas és Fränkel Sámuel javára Özv. Altmann Jakabné ellen 2545 frt. és 887 frt 36 kr s járuléki erejéig foganatosított biztosítási végrehajtás utján lefoglalt és 1671 frt 08 krba becsült bolti rőfős áru cikkek és bolti felszerelvényből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a tokaji kir. bíróság 857 és 858/95. számú végzése folytán 2545 frt és 887 frt 36 kr tőkekövetelés, ennek különböző lejáratról járó 6% kamatai és eddig összesen 139 frt 99 krban bíróilag már megállapított költségek erejéig Tokajban Özv. Altmann Jakabné üzleti helyiségében leendő eszközzésére 1895. évi május hó 17-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűzettek és ahhoz a venni szándékozik oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Kelt Tokajban, 1895. évi május hó 4-én.

Feuerstein József,
kir. bírósági végrehajtó.

Elismert legtisztább

alkalikus

KRONDORFI SAVANYUVIZ

Asztali

és

GYÓGYVIZ

orvosi tekintélyek tapasztalata szerint kiváló gyógyhatással bír köhögés és rekedtség, tüdő-, gyomor-, és hólyaghurutnál.

Borral vegyítve felséges ital.

Magyarországi főraktár:

Bauer Lajos és testvére Budapest, Arany János-utca 9. szám.

Kapható S.-a.-Ujhelyben: **Szentgyörgyi Vilmos, Behyna Testvérek, Grünwald M.** és **Malártsik Györgynél.**

BANKEGYESÜLETI VÁLTÓ-ÜZLET RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Van szerencsénk b. tudomására hozni, hogy működésünket a mai napon megkezdjük és irodáinkat a

Fürdő-utca 1. számú házban

helyeztük el.

Az intézet ügyvezetésével BASCH LAJOS ur igazgatósági tag bízott meg. Intézetünk működési köre a következőkre terjed ki:

1. Értékpapírok, külföldi váltók és pénznemek vétele és eladása;
2. Bel- vagy külföldi tőzsdére vonatkozó megbízások teljesítése;
3. Utalványok és hitellevelek kiállítása a bel- vagy külföldre;
4. Előlegezés mindennemű értékpapírra;
5. Letétek elfogadása megőrzés vagy kezelés végett;
6. Kisorsolt értékpapírok, lejárt szelvények beváltása (díjmentesen);
7. Új szelvények beszerzése;
8. Bel- és külföldi sorsjegyhuzások ellenőrzése;
9. Sorsjegyek eladása részletfizetéssel.

Továbbá, ügyfelünk részére külön értesítő-osztályt szerveztünk, a mely lehetővé teszi, hogy az európai tőzsdéken előforduló eseményekről, ugyancsak minden kérdésről, mely a tőzsde és váltóüzlettel összefügg, hűséges tájékoztatást nyújthassunk. Ugyanez uton készségesen szolgálunk hasznos tanáccsal az esetre, ha a birtokában levő értékpapírokat másnével kikicsérélni óhajtáná.

Felkérjük t. Czimedet, hogy szives megbízásaival bennünket megtisztelni méltóztassék és biztosítjuk, hogy nemcsak készséggel vagyunk szolgálatára, hanem törekedni fogunk feltételeinket mindenkor oly előnyösen megszabni, hogy ezáltal meglegedését és bizalmát kiérdemeljük.

Teljes tisztelettel

Bankegyesületi váltóüzlet-részvénytársaság.

Keil Alajos-féle

PADLÓZAT-FÉNYMÁZ

(Glasur)

legkitünőbb mázó-szer puha padló számára, 1 nagy palaczk ára 1 frt 35 kr
1 kis palaczk ára 68 kr.

Viaszk-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára, 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képeretek stb. bearanyozására. Egy kis palaczk ára 20 kr.

Mindenkor kapható:

BEHYNA TESTVÉREKNÉL, S.-A.-UJHELY.

GYERTYÁNLIGET (Kabolapojána) Máramarosmegyében.

Legszébb és legegészségesebb klimat. hegyi gyógyhely.

Gyógyító hatása, abszolút tiszta, levegőjében — vastartalmu savanyúvíz-forrásaiban, — melyek belsőleg és külsőleg (fürdőkhoz) használtak és kitünően berendezett hidegvíz-intézetében rejlik. Gyors és teljes siker: sápkór és vér-szegénység ellen, női bántalmak, idegbajok, gyomor- és bélhurut, tüdő- és szivbajok, váltóláz ellen.

Fenyőkéregből készült fürdők. Fürdőidény május 15-től szeptember 30-ig. Nagy-Bocskó vasuti állomástól $\frac{3}{4}$ órányi távolságra. a fürdő igazgatóság.

Bővebb felvilágosítást készségesen ad

„MARGIT“

GYÓGYFORRÁS,

„MÁGYAR SELTERS“

Vegyelemze a budapesti m. kir. egyetemen. Szerencsés vegyi összetétele, kevés szabad, de gazdag félíg kötött szénsttartalmú kiváló hatásának bizonyult, különösen tüdőbántalmaknál, a hol a szabad szénstvelel szemben a Margit-forrás a beteg testrészekbe való gyors és biztos felvételét eszközli. Ezen tulajdonságának köszönhető a Margit-forrás azon kiváló előnyét is, hogy a hol szabad szénsttartalom-ban erősebb ásványvizek, mint a seltersi, gleicherbergi, tüdőszajokban, különösen tüdővérzé-seknél már nem alkalmazhatók, a Margit-forrás itt a legjobb hatás mellett folyton használhatók.

A tüdőbetegek klimatikus gyógyintézteiben, különösen a leglátogatottabb Görbersdorfbán a Margit-víz otthonossá vált. — Orvosi tekintélyeink Budapesten: dr. Korányi, dr. Gebhardt, dr. Navrátil, dr. Poór, dr. Kéty, dr. Barbás; Bécsben: dr. Bamberger, dr. Duschek, stb. a legjobb eredményel alkalmazták a légző-, emésztő- és húgyszervek általános hurutos bántalmainál.

Mint ivóvíz

præservatív gyógyszernek bizonyult a kolera-megbetegedés ellen,

borral használva a legegészségesebb ital!

Kizárólagos
főraktár

Édeskuty L.

cs. és k. és szerb
udv. Ásványvíz
szállítónál
Budapest

Ugyancsak kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

Birtok-eladás.

Alólirott tisztelettel közhírré teszi, hogy Holcsikócz, Giglóc s Girócz községekben összefüggően tagosított 248 hold szántó, 90 hold rét, 88 hold legelő és 850 hold bükk s fenyő szálerdőköl álló, összesen 1276 kat. holdon elterülő tehermentes nemesi tagbirtokot, mely egy teljes mező- s erdőgazdaságot képez, a rajta levő gazdasági épületekkel, szabad kézből

50,000 forintért

örök árban eladás alá bocsájtotta.

Az eladási feltételek, térképek, nála mindenkor megtekinthetők. Lakik: Nagy-Domásán, posta: Nagy-Dobra, távirda: Tavarna, honnan a birtok bemutatása végett is kívánatra készséggel intézkedik.

Az ingatlanok községenként is eladatnak.

Hegedüs Ármin.

HIRDETME NY.

Ó császári és apostoli királyi felségének f. évi január hó 17-én Budapesten kelt legfelsőbb elhatározása folytán ezennel megindítatik a

XVIII. magyar kir. államsorsjáték,

melynek tiszta jövedelméből a pesti szegény-gyermek-kórház-egylet, a budai nőegylet, vagyontalan állami tisztviselők özvegyei és árvái részére gyűjtendő alap, a Mensa akademika, a háromszékmegyei árva flu és szeretetház, a siketnémák kolozsvári országos intézete, az aradi siketnéma iskola, a flumei Mária árvaház egyenkint egy tízed részben és a Ranolder-féle tan- és nevelőintézet, a nagy-mihályi köz-kórház, a fehér-kereszt egylet és a budapesti angol kisasszonyok tanintézete egy huszad részben fognak részesítettetni.

E sorsjáték összes 3282-ben megállapított nyereményei az alább következő játékterv szerint 160,000 forintra ruagnak, és pedig:

1 főnyeremény	60000 frt	2 nyeremény egyenkint	2000 frt
1 „	15000 „	4 „	1000 „
1 „	10000 „	20 „	500 „
1 nyeremény	5000 „	50 „	100 „
1 „	4000 „	200 „	50 „
1 „	3000 „	3000 „	10 „

az összes nyeremények készpénzben fizettetnek ki.

A húzás visszavonhatlanul 1895. június hó 26-án Budapesten történik.

Egy sorsjegy ára 2 frttal o. é. van megállapítva.

Sorsjegyek kaphatók a lottó-igazgatóságnál Budapesten (Pest, fővámház, föld-emelet), a hová a megrendelt ára postautalvány mellett előre beküldendő, valamennyi lottó-, só- és adóhivatalnál, a legtöbb postahivatalnál, a bécsi „Merkur“-nál és minden városban és nevezetesebb helységben felállított egyéb sorsjegyáruáló közögnél.

Budapesten, 1895. január hó 17-én.

M. kir. lottó-Igazgatóság.

Eladó

jutányos áron egy csinos kiállítású, alig használt, disznóbőr ülésekkel felszerelt s kaucuk gyűrűkkel ellátott magas kerekű homok futó szekérke.

Kívánatra bővebb felvilágosítással szolgál e lap kiadóhivatala.

Nem a reklámnak, hanem a sok ezer ember általi személyes továbbajánlásnak, — a kik a

Richter-féle Tinct. capsici comp.-i (Horgony-Pain-Expellent)

az utolsó 25 évben jó sikerrel használták, — köszönhető ezen igazán biztos hatású háziszser nagy elterjesztését és általános kedveltségét. Ki a Tinct. capsici comp.-i (Horgony-Pain-Expellent) készvényénél, csúznál (tagszagatásnál), keresztosentfájásnál, fej- és fogfájásnál, csipfájásnál, fájdalomcsillapító bedörzslés-ként alkalmazta, abból egy-üveget mindig készletben fog tartani, hogy azt meghűléseknel is, mint leve-zet, elhárító szernek alkalmazhassa. Ezen rég jónak bizonyult háziszsernek ára igen olcsó, tudniillik 40 kr., 70 kr. és 1 frt. 20 kr. üvegenként. — Kapható a gyógyszerárakban; Budapesten **Török József** gyógyszerésznél. — Csak a „Horgony“ védjeggyel ellátott üvegek elfogadandók. Richter-féle gyár Rudolstadtban, Thüring.

Bükkfaerdőt

keresek megvételre bármely távolságban a vasutállomástól. A terület legalább is 2—3000 katasztrális hold legyen. **Közvetítők kizárva.** — Ajánlatokat kérek „Pénz 15“ jel alatt **Blockne J.** hirdetési irodájához Budapest, IV. ker. Sütő-utca 6.

Tokaj város cimere

bejegyzett védjegy

Valódi

TOKAJI COGNAC

Tokaj város címerével
A legfinomabb cognac.

A magas ker. Ministerium
ellenőrzése folytán állam-
kedvezményvel kitüntetve.

Óvakodjunk értéktelen utánzásoktól.

Ügyeljünk fenti védjegyre és a teljes czégre.

Első Tokaji Cognac-gyár

csak Tokajban.

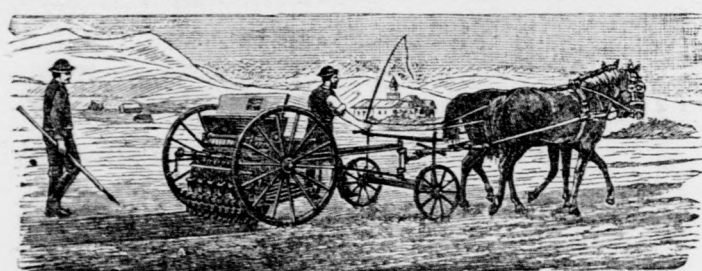
Kapható: Minden nagyobb fűszer- és csemege kereskedésben, gyógyszerárakban, továbbá minden jobb vendéglő és kávéházban.

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárak Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

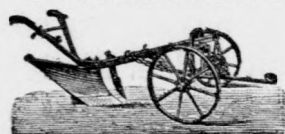

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek egész 12 lóerőig, továbbá járgány-cséplőgépek, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, boronák, szénagyűjtők.

„COLUMBIA” a legjobb sorvetőgépek, szecsakavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlő-malmok.

Egyetemes aczel-ekék és minden egyéb

2 és 3 vasu ekék gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kiadatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Képviselet és raktár:

HERCZ JENŐ gépgyárosnál

Miskolczon.

WALLA JÓZSEF

czementáru-gyára, építési anyagok raktára

Budapest, VII., Rottenbiller-u. 13.

Vállalkozik:
GRANITTERAZZO,
BETONIROZÁSOK,
CSATORNÁZÁSOK,
SZÓKÓKUTAK,
CZEMENT-LAPOK és
MOZAIKLAPOKKAL
KÖVEZÉSEK
elkészítésére stb.

Raktárt tart:
KERAMIT-LAPOK
KELHEIMI-LAPOK
METTLACHI LAPOK,
TERRACOTTA-ÁRUK,
KÖFEDÉLPÉP,
TŰZÁLLÓ TÉGLAK,
KÉMÉNY-RAKVÁ-
NYOKBÓL stb.

Gyári raktára a gartenau Portlandi czement és vízhatlan mész-gyárnak.

Gyári raktára a gartenau Portlandi czement és vízhatlan mész-gyárnak.

AZ EPERJESI NÉPBANK kályhagyára

ajánlja tiszta fehér, teljesen tűzálló anyagból készült fehér, színes, ó-német, chamois és majolika

cserépkályhái

valamint diszes kandalló, — kandallós kályhái és takaréktűzhelyeit, melyek ez iparágban első rangot foglalnak el és számos elsőrendű kitüntetésben részesültek.

Jutányos árak mellett a legszolidabb és legpontosabb kivitel biztosítatik.

A kályhák felállítását a saját kipróbált szakavatott állítóink végzik. — Egész épületek kályhaberendezését tetemes árengedménnyel vállaljuk el.

Főraktár Epejese (Sárosmegye.) — Bizományi raktár és képviselő:

BEHYNA TESTVÉREK S.A. UJHELY.

BERCZIK NÁNDOR

asztalos mester

S.A. UJHELY.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy lakást változtattam s

asztalos-műhelyemet

melyet a kor kivánalmainak megfelelőleg újonnan felszereltem és berendeztem, Rákóczi-utca, (Kispiacz) 718. szám alatt tettem át.

Budapesten az elsőrendű gyárakban nyert szakismereteim, valamint az ottani ipar-rajziskola építészeti osztályánál 6 éven át nyert tanulmányaim alapján felvállalok és készítek mindennemű épület- és bútormunkákat; a legújabb divatu rajz- és kézminták bemutatása mellett. — A vendéglős urak becses figyelmét van szerencsém felhívni azon körülményre, hogy bárminő rozoga jégszekrény javítását a legjutányosabb áron eszközölöm.

Munkáim jótállás mellett a legjutányosabb árakban lesznek számítva és a legpontosabb kiszolgálatot ígérve, maradtam

kiváló tisztelettel:

BERCZIK NÁNDOR,

asztalos mester.

Leghathatósabb szer a poloska, bolha, moly

és minden konyharovar kiirtására.

Zacherlin

hatása bámulatos. A legjobb ölszer mindenféle rovar kiirtására s azért világszerte páratlan elterjedésnek örvend. Ismertető jelei: 1. **A lepecsételt üvegcsé.** 2. **„Zacherl”** neve.

A valódi Zacherlin kapható:

S.-a.-Ujhejben: Kincsesy Péter, Cs. Buday Ákos, Eltásy Imre, Bárzy Béla, Behyna test., Grünbaum M., Nagy Béla Lajos, Klein Henrik, Klein Albert, Malátsik György, Szentgyörgyi Vilms, Klein Géza, Kristóf Károly, Glück Samu, Szikszay Róza.
Abauj-Szántó: Blau Herman. Sóváry Kálmán, Friedmann Simoa.
Homonnán: Friedmann Markus, Hocza Gyula, Klein Dávid és fia, Kúharszky Cyula, Pápay Pál, Pólányi Dezső, Szerkerák Ambrus, Rosenbüth Sándor.

Gálszécs: Grün Lajos, Grün Salamon.
Mándok: Reichard Emil.
N.-Mihályban: Glück Mór, Tolvay Imre, Buczinszky Lajos.
Sárospatakon: Pavletits György s Palcsó Lászlónál.
Szerencsen: Rochlitz Dezső, Turcsán & Ferencz.
Tokajon: Frisch Vilmos, Helm Samu, Morgenstern Izidor, Olay Lajos, Zákó Soma, Gross Izrael.
Varannón: Cseri Herman, Gaál Sándor.
Zalatna: Polberth Vilmos, Zaknoffy A.